SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 66. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 7, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го КВІТНЯ 1990 Ч. 66. РІК XCVII

В ЖУКОВІ БІЛЯ ЛЬВОВА БУДЕ МУЗЕЙ І ПАМ'ЯТНИК Б.ЛЕПКОМУ

Джерзі Сиgті, Н.Дж. — Як повідомляють з Жукова біля Бережан, там створився окремий комітет для встановлення пам'ятника і музею Богдана Лепкого у 50-річчя його смерти, що припадає на 1991 рік.

Тому, що завдання яке поставили собі мешканці села перевищує можливості такої малої громади, вони звертаються до всіх земляків в Україні і діяспорі з проханням допомогти заповнити музей пам'ятками по письменнику, поеті і художникові. Просять допомогти висилкою творів Б. Лепкого, фотокопій рукописів, споминів, фотографій, предметів домашньої обстановки та усім тим, що повинно бути в музеї.

Експонати слід висилати на адресу: 83155 Україна, Тернопільська область, Бережанський р-н, с. Жуків (школа), Подуфалий Василь Михайлович.

Поставлять пам'ятник І. Франкові

Київ. — „Радянська Україна" з 27-го березня помістила коротку інформацію про те, що у місті, яке майже 30 років тому назване іменем Каменяра, завершилася третя тура республіканського відкритого конкурсу на кращий ескізний проєкт пам'ятника Іванові Франкові для обласного центру Прикарпаття. Кращими названо проєкт під девізом „Просвітитель", виконаний львівськими скульпторами М. Посікірою, М. Ягольником та Л. Яремчуком.

У бронзі прийде Каменяр у своє місто, — пише В.Шляхтич, — в скульптурній композиції немов підніметься з вогню-„полум'я", на язиках якого в горельєфах та барельєфах постануть герої художніх творів видатного письменника.

Пам'ятник вирішено поставити в центрі Івано-Франківського, на площі Перемоги. Тут в основному старі будинки, по суті — пам'ятники архітектури. Тут також зберігся будинок, в якому Іван Франко на схилі літ читав вдячним городянам свого „Мойсея". Окрім Товариства Охорони Пам'яток Історії та Культури, значний грошовий внесок для спорудження пам'ятника славному синові українського народу зробили і роблять своїми пожертвами мешканці Прикарпаття, — пише в кінці інформації В. Шляхтич.

Американський критик оцінює українську музику

Джерзі Сиgті, Н.Дж. — Перший Фестиваль української сучасної музики, що відбувся в Ню Йорку у суботу, 24-го березня, в престижевій залі Елліс Таллі Голл в Лінкольн Центрі, здобув зацікавлення і оцінку американських музичних кіл, а з тим рецензію у „Ню Йорк Таймсі" пера музичного критика цього щоденника Джеймса Р. Естрайха. Як відомо усім читачам американської преси музичні рецензенти „Ню Йорк Таймсу" не дуже захоплюються модерною музикою, то й не диво, що Дж. Естрайх має певні застереження до концерту, в якому усі твори були того типу та ще до того йому невідомої української музики.

Критик відразу підкреслює, що Фестиваль не був ані дуже сучасним, ані сватечним, нав'язуючи до того, що заля була тільки на половину виповнена. На його думку, музика виконана українськими музиками та створена українськими композиторами не є аж така сучасна, бо Лятошинського соната написана ще в 1925 році, Сильвестрова „Драма" і соната Станковича в 1971 році, а єдиним сучасним твором був квартет Володимира Губи з 1984 року.

Дж. Естрайх зупинився у своїй критиці найдовше на „Драмі" В. Сильвестрова, яку він характеризує як „абсурдний гумор", де скрипалеві приходиться грати смичком на клявішах, засвічувати сірник і грати на струнах тією рукою, разом із челісткою. Але на його думку усі твори були добрі, цікаві і знаменито виконані, хоча вони не є „шедеврами в музиці".

Особливо Дж. Естрайх хвалить із виконавців скрипаля Олега Крису і піаністку Татяну Чекіну, але також інших солістів, Марію Чайковську — челістку, Юліяну Осінчук і Олександра Слободяника — піаністів. Єдиним, на думку критика, сучасним твором Володимира Губи „Після читання Достоєвського" він не був захоплений, але ствердив, що виконання цього твору квартетом Лисенка в особах А. Баженова, А. Кло-

(Закінчення на стор. 4)

Контрольна Комісія закінчила перевірку стану УНС

Контрольна Комісія УНС: (сидять, зліва): С. Гавриш, о. митрат С. Біляк; стоять: інж. А. Дорошенко і адв. Н. Олесницький.

Джерзі Сиgті, Н.Дж. — Контрольна Комісія, обрана на 31-ій Конвенції УНС закінчила перевірку майна, діловодства і організаційного стану Українського Народного Союзу перед 32-ою Конвенцією, яка, як відомо, розпічнеться у понеділок, 28-го травня в Балтиморі.

Контролю переводили члени Контрольної Комісії: адв. Нестор Олесницький, голова, інж. Анатолій Дорошенко, заступник голови, Степан Гавриш, секретар, о. митрат Степан Біляк, член. П'ятий член, Леонід Фільь з Канади, був перешкоджений професійно і не брав участи в контролі.

Перевірка включала рекордовий, фінансовий і організаційний департаменти та Видавництво „Свобода" і Союзівку. Про вислідн перевірки Контрольна Комісія звітуватиме на Конвенції УНС, а загальні ствердження та заклик Комісії буде опубліковаий у виданнях УНС, „Свободі" і „Українському Тижневику".

Д-р М. Куропась дасть серію викладів в Києві

Чикаго. — Д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника Українського Народного Союзу і по професії учитель середніх шкіл та ад'юнкт професор Північно-Іллінойського університету, виїхав в п'ятницю, 6-го квітня, для проведення лекцій в Київському університеті ім. Шевченка про історію української еміграції в ЗСА.

Як відомо, д-р М. Куропась є автором двох книжок на цю тему англійською мовою, друга з яких появиться незабаром у продажі. Саме, як знавця історії української еміграції в ЗСА запросив д-ра М. Куропаса ректор відділу міжнародних зв'язків Київського університету, проф. Володимир Забігайло, приїхати до Києва з інформативними лекціями на цю тему.

Крім виголошення цих лекцій, що будуть відкритими не лише для студентів, але й для ширшої публіки, д-р М. Куропась переведе розмови з управою університету в Києві про можливості виміни українськими англомовними вчителями і американськими під патронатом Північно-Іллінойського університету. Також д-р М. Куропась має повновласть перевірити інші можливості співпраці поміж тими двома університетами.

Д-р М. Куропась буде перебувати в Києві один тиждень.

Появилась збірка поезій М. Осадчого п.з. „Скитський олтар"

Торонто. — Тут, цього року, збірку поезій Михайла Осадчого п.з. „Скитський олтар" видали: Фундація ім. О. Ольжича, Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді (ОПЛДМ) та Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово" в Канаді. Обкладинка й ілюстрації — Мирона Левицького.

Щоб пригадати, М. Осадчий — почесний член інтернаціонального об'єднання письменників, так званого Пен-Клюбу, член Української Гельсінської Спілки, довголітній в'язень сумління у тюрмах і на засланні в мордовських таборах. Він є також автором прози „Більмо", що вийшла друком у 1971 році у видавництві „Смолоскип" без відома автора. Ще друкувалась до ув'язнення М. Осадчого збірка поезій „Місячне сяйво", цілий бо наклад книжки знищено з причини ув'язнення автора.

У збірці цій є слово „Від Автора" (Аспект позиції), якому М. Осадчий, між іншим, пише: „Ось про що хотілося 'помовчати' кількома словами, споряджаючи в дорогу свої 'клинові листки' надії і розвіяні причетністю до тих днів, які почали інакше виглядати у світлі гласности і перебудови, у світлі нового мислення і нових підходів до суспільних явищ нашої країни" (Львів, 25-го грудня 1986 року).

А Василь Барладяну у статті „Спів 'під обвалами

(Закінчення на стор. 4)

В. Дудич поінформував членів Уряду про вибори в Україні

В. Дудич (зліва) в розмові з Д. Риттером

Вашінгтон. — У середу, 28-го березня, стейтовий сенатор з Іллиной Володимир Дудич відвідав заступника асистента Президента Січана Сіва і заступника асистента публічних зв'язків у Білому Домі Скатa Садерленда, щоб поінформувати їх про свої спостереження в часі перебування в Україні у день виборів 4-го березня. Того самого дня він також передав свої враження Полі Добрянській, яка є заступницею асистента державного секретаря для людських прав.

В Палаті Репрезентантів В.Дудич мав нагоду представити перебіг виборів Україні конгресменові Деннові Риттерові, який мав бути провідником конгресової делегації для обсервації перших вільних виборів в Україні. Як відомо, ця делегація не дістала дозволу поїхати в Україну та в останній хвилині їм відмовлено візи. В. Дудич мав щастя дістати туристичну візу і в цей спосіб був єдиним з офіційної делегації, що перебував в часі виборів в Україні.

Під час розмови з Д. Риттером були присутні також конгресмен з Огайо Роберт МекКювен і Орест Дейчаківський, який є членом Конгресової комісії для безпеки і співробітництва в Европі.

Звітуючи про свої переживання в Україні, В. Дудич сказав, що хоча після 13 років на пості старшини поліції в Чикаго і трьох років при війську, в тому одного року у В'єтнамі, він був переконаний, що готовий психічно на переживання в Україні — однак він помилявся.

„Один тиждень в СССР переконав мене які ми повинні бути вдячні ЗСА, що маємо таку релігійну свободу і людські права, але ми американці не вміємо того належно оцінити"

Сенатор В. Дудич підкреслив, звітуючи у Вашінгтоні, що на свою подорож він не вжив ні одного доляра із податків американських громадян.

СОВЄТИ ЗАПРОСИЛИ АМЕРИКАНЦІВ ДО ЧОРНОБИЛЯ

Вашінгтон. — Совєтський Союз запросив американських експертів у ділянці нуклеарних відходів відвідати місце найбільшої у світі нуклеарної катастрофи, Чорнобиль, та Куштим ський індустріяльний комплекс в Уральських горах, де сталася інша аварія в 1957 році, а недавно там в зв'язку із серйозними проблемами були зачинені три з п'яти нуклеарних реакторів.

Відвідини були заплановані обома сторонами на пресовій конференції у вівторок, 3-го квітня, на травень цього року.

Запрошення було проголошене на кінці відвідин американських нуклеарних об'єктів групою совєтських чинників, яка складалася з дев'яти осіб. Совєтські експерти прибули до ЗСА 26-го березня та відлетіли в середу, 4-го квітня.

Поїздки делегацій влаштовані з ціллю обміну досвідом та інформаціями про нуклеарні відходи. В дискусії на пресовій конференції обидві сторони висловили надію, що нуклеарна індустрія може повернути собі довір'я людей.

„Ми говоримо між собою як вчені та інженери, переконуємо себе у тому, що можемо вирішити технічні проблеми", — сказав Лео Даффі, член Департаменту енергетики. „Але люди повинні бачити підтверджене становище про те, що ми не лише розмовляємо між собою".

Совєтська делегація відвідала Крайову лябораторію Овк Ридж в Теннесі, нуклеарну станцію Саванна Рівер біля Айкену, Півд. Кар., Пробний проєкт ізолювання відпадків в Карлсбаді, Н. Мек., яка є середнього рівня збірником трансурованих відходів таких, як плутоній, що не є дуже небезпечним, але вимагає довготривалого захоронення. Дотепер жодна совєтська делегація не могла відвідати ці американські нуклеарні об'єкти.

Л. Даффі висловив зацікавлення його департаменту в совєтській техніці добування та в досвіді безпечного зберігання нуклеарних відходів та їх похідних продуктів.

Міністер атомної енергії та індустрії СССР Борис Нікіпелов сказав, що совєти дуже багато навчилися про нуклеарні відходи та їх збірники протягом своєї тижневої поїздки.

У Східній Німеччині формується новий уряд

Східній Берлін. — У середу, 4-го квітня, представники великих політичних партій вирішили звернутися до лідера християнських демократів Льотара де Мезіра з просьбою спробувати сформувати уряд.

Перша сесія вільно вибраної народної палати відкрилась в четвер. Вона офіційно повинна схвалити рішення, прийняте у середу, і доручити Л. де Мезірові сформувати уряд на основі широкої коаліції.

„Якщо де Мезірові вдасться об'єднати групи, які мають різні погляди на об'єднання Німеччини, то Народна палата знову збереться 11-го квітня і проведе голосування за кандидатурами, висунутими на пости членів уряду кабінету", — сказав відомий християнський демократ Мартін Кірхнер. Хоч християнські демократи дістали більшість місць у виборах 18-го березня, для забезпечення більшости, що становить дві треті місць у парляменті, вони повинні зформувати коаліцію. М. Кірхнер висловив здогад, що уряд може бути зформований досить швидко і „країна більше не буде позбавлена уряду".

Де Мезір і його однопартійці виступають проти пропозиції федерального банку Західної Німеччини, який рекомендує в рамках злиття валют обмін східньонімецьких марок на західньонімецькі у співвідношенні 2:1. Коаліція де Мезіра закликає ро рівнозначного обміну у відношенні 1:1, щоб компенсувати шкоду причинену безробіттям і високими цінами.

Заперечення, висловлене де Мезіром федеральному банкові Східньої Німеччини піднесло його авторитет у дрібних партіях, представники яких часто називали його маріонеткою канцлера Гельмута Коля.

Покищо соціял-демократи виступають проти більш консервативних елементів у союзі де Мезіра. Найбільші суперечки викликає розподіл урядових постів в майбутньому уряді. Соціял-демократи, які акцентують свою увагу на екологічних і соціяльних проблемах, поправили цю надати їм пости в міністерствах освіти, закордонних справ і праці.

ЗУСТРІЧ НА ВЕРШИНАХ ПОЧИНАЄТЬСЯ 30-ГО ТРАВНЯ

Вашінгтон. — У четвер, 5-го квітня, пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер оголосив, що наступна зустріч між президентом Джорджем Бушем і Михайлом Горбачовим відбудеться на території З'єднаних Стейтів від 30-го травня до 3-го червня ц.р. Раніше Білий Дім плянував, що зустріч на вершинах відбудеться в другій половині червня.

Хоч М. Фицвотер не повідомив, де саме зустрінуться лідери Совєтського Союзу і З'єднаних Стейтів Америки, мова, очевидно, йде про Вашінгтон. Фицвотер оголосив про зустріч кілька хвилин перед тим, як міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе прибув у Державний департамент на другу рунду переговорів з державним секретарем Джеймсом Бейкером. Перша рунда відбулася у середу, 4-го квітня, тривала майже три з половиною години і була присвячена майже виключно Литві.

„Ми хочемо, щоб совєти знали нашу думку з цього приводу", — зауважив Фицвотер. Думка Горбачова містилася в листі совєтського генерального секретаря-президента Бушеві. Лист привіз зі собою Шеварднадзе. Бейкер відмовився коментувати зміст листа, зауваживши, що це повинен зробити сам Президент ЗСА.

Бейкер заявив Шеварднадзе, що дії Москви щодо Литви можуть мати „дуже важливі наслідки" для дальших взаємовідносин між державами надпотугами. У відповідь совєтський міністер запевнив, що Кремль знайде спосіб вирішити конфлікт з Литвою мирним шляхом. „Дозвольте з усією серйозністю і відповідальністю запевнити вас, що ми зуміємо знайти справедливе і мудре рішення", — сказав Шеварднадзе.

Арешти і знущання над литовцями, які дезертирували з армії, окупацію партійних і урядових установ вояками, появу військових колон і танків на вулицях Вільнюса Шеварднадзе характеризував як нормальні заходи „щодо встановлення порядку", які застосовуються, за словами Шеварднадзе, „в будь-якій країні, в будь-якій державі".

Совєтські вояки окупували будинок прокуратури

Ню Йорк. — Литовське інформаційне бюро в ЗСА повідомило на підставі повідомлення з Вільнюса, столиці Литви, яке підтвердив заступник президента Литовської республіки Казімерас Мотієка, що 50 совєтських вояків, озброєних автоматичною зброєю, силою перебрали в четвер, 5-го квітня, будинок генеральної прокуратури Литви.

Велика група литовців і закордонних кореспондентів, які ще не виїхали з Литви, приглядалися до чергового комуно-московського вандалізму і непошанування законів республіки.

Литовські офіційні представники в ЗСА затурбовані новим розвитком подій у їхній батьківщині заявили, що нове совєтське насильство є наглядним доказом поведінки поневолювача важною інформацією для Адміністрації президента Джорджа Буша, представники якої ведуть тепер переговори з міністром закордонних справ СССР Едуардом Шеварднадзе, які також запевняв Уряд ЗСА і самого Президента, що „його уряд" не вживатиме війскової сили у розв'язці питання литовської незалежности.

У СВІТІ

ТИЖДЕНЬ ПІСЛЯ ТОГО, як совєтські власті загородили дорогу закордонним кореспондентам до Литви, їх запрошено отримувати звідомлення прямо з бюра новоствореного президентського пресового секретаря Аркадія Масленнікова. У своєму кабінеті А. Масленніков виявився усміхненою, самовпевненою людиною, що з мистецьким умінням змалював Михайла Горбачова, як всезнаючу та незаступиму особистість. Саме це мистецьке уміння нового пресового секретаря дещо здивувало західних кореспондентів, які свідомі того, що це мистецтво було занехане цілими століттями, незважаючи на такі визначні історичні постаті, як Іван Грозний та Леонід Брежнєв. Одначе ці ж західні кореспонденти твердять, що створення посади президентського пресового секретаря вказує дальше на те, що М. Горбачов хоче показати себе в ролі нового провідника, цілком іншого від дотеперішніх традиційних комуністів. Після дебюту нового президентського пресового секретаря ніхто із західних кореспондентів не нарікав, що їх попросили залишити Литву. Обступивши А. Масленнікова, просили його про подробиці різного роду вісток.

ПІСЛЯ ТОГО, ЯК НЕЛСОН МАНДЕЛА погодився на зустріч з президентом Ф.В. де Клерком, ще з більшою наполегливістю продовжують висловлюватися чутки про те, що Африканський національний конгрес не є готовий до переговорів з урядом Південної Африки, як і поважні сумніви в тому, чи Н. Мандела потрапить об'єднати широкі маси негритянського населення для підтримки цієї організації. Ці сумніви почали виникати після того, як Африканський національний конгрес минулого тижня відмовився від переговорів з урядом, які мали на меті розглянути можливості зміни нової конституції, мотивуючи це брутальною поведінкою поліції супроти чорних демонстрантів. Раптове скасування конституційних переговорів з обидвох сторін та згода Манделі на зустріч з де Клерком посилили спекулювання в пресі та серед політиків і дипломатів, що Африканський національний конгрес потребує більше часу щоби полагодити міжусобиці поки почнуть переговори з урядом.

В АМЕРИЦІ

ВИСТУПАЮЧИ НА ПРЕСОВІЙ конференції у Вашінгтоні, сенатор-республіканець стейту Ню Йорк Алфонс Д'Амато заявив, що на цьому тижні він з двома помічниками спробує дістатися на територію Литви, щоб висловити солідарність з народом цієї маленької країни, який бореться за незалежність. Д'Амато та його супутники летять до Польщі, де їх зустрінуть представники нової литовської влади, які довезуть його до границі, через яку сенатор надіється перейти, користуючись візою, виданою Верховною радою республіки. Два інші сенатори-республіканці, Френк Мурковскі (Аляска) та Гордон Гамфрі (Ню Гемпшир) збиралися їхати з Д'Амато, але потім вирішили спробувати дістати офіційні совєтські в'їздні візи, щоб не створювати конфліктної ситуації на границі. Д'Амато заявив, що він це вже спробував та не отримав відповіді. „Я хочу впевнитися, що людина, яка символізує гласність і перебудову, щиро відстоює мир", — сказав Д'Амато, маючи на увазі Михаїла Горбачова. Сенатору відомо про закриття литовсько-польської границі. Він підкреслив, що „м'ягка" тактика Дж. Буша обов'язково натрапить на протест Конгресу, нагадавши, що Сенат одноголосно пропонував признати незалежність Литви.

ПІСЛЯ ДИСКУСІЙ, які тривали десятиліття, Сенат прийняв компромісовий законопроєкт про „чисте повітря" який має за мету зменшити кислотні дощі, міську мряку та отруйні хемікалії в повітрі. Плян законопроєкту був схвалений після переговорів, які велися між Білим Домом та Сенатом, та відповідає вимогам президента Джорджа Буша знайти менш коштовне рішення проблеми забруднення повітря. Це є перший законопроєкт з Акту про чисте повітря 1970 року. Згідно з попередніми обрахунками Адміністрації на „чисте повітря" буде виділено додатково 20 біл. дол. до вже запланованих 33 біл. дол., щоб задовільнити кошти боротьби з забрудненим оточенням. Але індустріялісти та охоронці довкілля все ще незадоволені законопроєктом. Першим здається, що витрати занадто великі, другі нарікають, що замалі. Затверджений законопроєкт вимагатиме від автомобільної, хемічної промисловости та теплоелектростанцій зробити відповідні інвестиції до пристроїв та обладнання, які б зменшили занечищення довкілля.

НА 66-МУ РОЦІ ЖИТТЯ від ракового захворювання легенів у вівторок, 3-го квітня померла відома джазова співачка Сара Вон. Її голос, забарвлений оперною силою, вносив неповторний чар до її виступів. Протягом 50-літньої кар'єри співачка мимохіть формувала та впливала на багатьох співаків, включно з Анітою Бейкер, Сайд та Рікі, Лі Джовиса, Фібі Снов. Пісні, які вона співала стали надзвичайно популярними: „То є магічне", „Почувайся зручно", „Мелодія розбитого серця" Її виконання таких пісень, як „Туманний", або „Пішліть сюди паяців" стало неперевершеним. Сама Вон вміло володіла трьома октавами контральто, захоплювала публіку своїми імпровізаціями та вібрацією голосу. З усіх співаків її покоління лише Елла Фиджералд могла прирівнюватися до „Божественної Сари", як називали С. Вон за її чудовий голос. Коли їй пропонували співати в опері, вона з обуренням запитала: „А хіба джаз є незаконний?"

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year $40.00, 6 months $22.00, 3 months $12.00. UNA members 1 year $... Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Канцлер з'єднаної Німеччини — лідер Европи

Вартість людини пізнається найкраще під час кризи. Одна людина розгублюється, безпорадно розводить руками, не знає виходу із складної і важкої ситуації. Інша зберігає спокій духа, проявляє ініціятиву й добрий суд та наче автоматично здобуває собі авторитет у тих, які раніше його недооцінювали. Канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль не грав першої скрипки у тому ансамблі, в якому президентом ЗСА був Джордж Буш, британським прем'єром Марґарет Тачер і президентом Франції Франсуа Міттеран. Несподіваний для всього світу упадок берлінського муру створив можливість для Коля відіграти історичну ролю. Він був тоді з офіційними відвідинами у Польщі. Перервав відвідини, негайно повернувся до Бонну і від того часу став ініціятором та архітектом з'єднання двох частин розділеної Німеччини. Ґорбачов цьому спротивився, мовляв: ,,Що інше свобідна комунікація та що інше зміна існуючих державних кордонів".

Але Коль на візиті у Москві заявив Ґорбачову: ,,З'єднання Німеччини є внутрішньою справою німців". І Ґорбачов мусів це проковтнути. Своїми закулісовими заходами довів до конференції представників ,,Чотирьох великих" з Другої світової війни в Оттаві і вони формально дали згоду на з'єднання Німеччини, усвідомивши, що воно все одно прийшло би і без їхньої згоди. Але Ґорбачов рішуче спротивився, щоб з'єднана Німеччина належала до західнього військово-політичного бльоку НАТО.

І тут Ґорбачов знову програв, бо ЗСА, Британія і Франція спершу відкинули пропозицію Ґорбачова зліквідувати однаково НАТО, як і комуністичний Варшавський пакт, та згодом признали, що найкращою запорукою проти відродження німецького мілітаризму буде участь з'єднання Німеччини у НАТО. Польща і Мадярщина приєдналися до цього становища Заходу. Коль спершу зацукувався щодо непорушности теперішніх західніх і східніх кордонів Німеччини, але під тиском з Вашінґтону, Парижу і Лондону від погодився і польський прем'єр Тадеуш Мазовецький дістав під час своєї недавньої візити у Вашінґтоні запевнення від президента Буша, що Польща буде допущена до цієї частини міжнародної конференції, на якій буде мова про кордони з'єднаної Німеччини. Коль особисто давно вже заявив, що він визнає західні кордони Польщі на Одрі-Ніссі. Зрештою, мимоходом кажучи, психіка і цілий духовий клімат сучасної Німеччини, не той, що був за Адольфа Гітлера тому півсторіччя.

Коли до 60,000 квадратових миль Західньої Німеччини прийдуть ще понад 40,000 кв. миль Східньої Німеччини — це буде могутня країна із близько 80 мільйонами населення. Гельмут Коль пляново і надзвичайно зручно йде до того з'єднання — не слухаючи навіть провідників східніх земляків, які не знають, що їх чекає у невідомій їм демократичній системі.

Михайло Кучер

ЧИ ПРИВИД КОМУНІЗМУ ЗАГИНУВ В ЕВРОПІ?

Східня Німеччина перший раз після 56 років пішла до вільних політичних виборів, але ніби скинута з п'єдесталу Комуністична партія контролювала техніку виборів. Виходить, що опозиція у Східній Німеччині осягнула Пиррову перемогу, вона сперлася на емоційний спонтанний вибух народу проти комуністичного режиму. Після того як уряд Гонекера уступив із свого становища, Комуністична партія продовжує всіми доступними їй способами затримати фактичну владу. Контроля фінансування виборів залишилася в руках Народної палати. Опозиція справді отримала такі привілеї, які ще вчора мала тільки Комуністична партія — доступ до копіювальних машин, щоб друкувати передвиборчі листівки, право на користування транспортом і право на безплатне користування приміщеннями для зборів. Але це мало що накраще змінило становище опозиції.

Політичні програми просто неможливо дохідливо для маси формувати на тисячних вуличних зборах. Телефонні контакти залишили бажати кращого. Коміністична партія продовжує ефективно маніпулювати політичними гаслами, продовжує лякати маси, що опозиція готова продати капіталістам інтереси робітництва. Партія також осмілилася лякати політичним відродженням нацизму.

Натовп, правда знищив партійні квартири, розбив будинки політичної поліції, але опозиція не зорганізувала себе у відчутну політичну силу. Опозиція залишилась на неполітичному становищу ,,проти". Опозиція виявила свою силу покищо тільки на тисячних вуличних зборах, де в вершу чергу промовили емоції.

Очевидно політична слабість опозиції була і її можна зрозуміти та пояснити. Сорок років комуністичного режиму викликало — це ж бо були на меті — політичну апатію мас і так велику політичну неактивність трудно перемогти протягом небагатьох місяців.

Комуністичний режим Східньої Німеччини роками виганяв на Захід у Західній Німеччину всіх політично активних протирежимних діячів, або ув'язнював їх у себе. Таким чином опозиція — якщо вона була — залишилась без провідників. Східньонімецька опозиція розбита на 16 груп і об'єднано виступає тільки проти ,,загального ворога". І окремі маленькі програми 16-ти опозиційних груп тяжко в короткому часі було об'єднати у спільну політичну конструктивну програму. Справді якась частина опозиції згадала свої соціял-демократичні політичні погляди минулого, але вони потребували і діставали відчутну допомогу і тільки із Західньої Німеччини. І це заставило обвинуватити Західню Німеччину, що та пограбувала опозицію з її основних ідей. (!) ,,Ви позбавили нас підстави самим говорити про себе".

Фактично і зовсім несподівано в Східній Німеччині поширюється розпач і зневіра. Молодь загально тратить терпеливість, не хоче очікувати змін у своїй країні, іде на Захід. Старі люди, здебільшого пенсіонери, знищені режимом, попали в зрозумілу апатію та великий неспокій — можливість втратити ці ,,економічні досягнення народної влади", які мають і які ніхто їм відбирати не збирається.

Це фактично непрактично і нереально очікувати від опозиції політичного чуда як такого чуда не можна очікувати і від нашого українського Народного Руху України за Перебудову. Політичне об'єднання Східньої Німеччини із Західньою є тільки єдним із способів вийти з кризи, яка глибока. Така криза викликана не тільки економічною катастрофою комунізму.

Щоправда комунізм у Нікарагуа на виборах несподівано програв, але це ще не означає, що демократія виграла. В Румунії при опозиційній владі залишились комуністи, які попали в неласку у Чаушеску. У Польщі діячі ,,Солідарности" не мають кваліфікацій державного характеру. Вони занадто ,,професійні", яким не так легко відмовитись

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про ,,любов", що вбила 87 осіб

Звичайно, думаємо про любов, як про одне із найкращих та найбільше шляхетних і чистих почувань.

Любов — кажуть — здібна порушити гори, здібна до найбільших жертв.

Вона у кожній своїй формі, а вже особливо у відношенні двох осіб різної статі оспівана і описана усіми великими поетами та письменниками, є темою найкращих творів літератури від найдавніших часів.

Рівночасно ця сама любов може бути причиною смутку, розпуки, та несподіваних і нераціональних вчинків, коли проходить нещасливо, або коли вона не є взаємна. Але яка б вона не була ця любов — вона завжди стоїть у світі на передовому місці, незалежно від обставин, катаклізмів, нужди чи багатства, війни чи миру.

Найгірше, однак, коли це одне із найкращих почувань затемнює — заздрість. А воно на жаль, часто трапляється і доводить до непорозумінь, взаємних оскаржень, до зірвання відносин і до розводів. Все це, однак, лежить у людській вдачі та воно нікого не турбує, як довго це приватна справа двоє осіб.

Коли, однак, жертвою любови чи заздрости падуть інші зовсім непричасні люди — тоді ці, так інтимні, почування стають власністю цілої спільноти й вона на них може реаґувати.

Таке сталося тепер із голосним випадком загибелі 87 осіб в Ню Йорку, коли палкий почуваннями кубинець Хуліо Гонзалес хотів німститися на своїй любці й підпалив вхід до товариського клюбу, де вона працювала при відбиранні квитків та верхнього одягу. Вона та чотири інші особи щасливо врятувалися, вибігши іншими дверима, про які вони знали. Усі, однак, молоді в більшості іміґранти з Південної Америки, що танцювали на поверсі загинули у вогні не маючи можливости продістатися до єдиного виходу, що загорівся.

Ця жахлива своїм обсягом та наслідками любовна трагедія — потрясла не лише мешканцями Ню Йорку, що звикли до постійних убивств, нещасть і катаклізмів, але дослівно цілими ЗСА та Гондурасом, з якого походила більшість жертв цього одного вечора. Неправдоподібно висока кількість смертей зумисного підпалу мала ще іншу причину, крім помсти із зраненої любови. Вона виказала, що в цій метрополії світу існують сотні таких товариських клюбів, як цей, під назвою ,,Щасливий край", який згорів і всі вони працюють нелеґально та не мають засобів безпеки перед вогнем чи іншими подібними небезпеками. Тепер їх перевіряють та по черзі замикають, як небезпечні для життя гостей, які там приходять.

Це, однак, акція запізна, щоб привернути життя 87-ом невинним жертвам однієї любови, що закінчилася після восьми років ідиллі таким неправдоподібним актом помсти. Гонзалес признався до вини і виправдується злістю на свою коханку. Розуміється, як це є у звичаї в Америці, тепер розглядають його ментальний стан та оборонці напевно будуть переконувати, що він божевільний.

Однак, залишається незмінний факт, що із-за однієї любови загинуло 87 осіб. Досі, як нам здається, був в історії лише один випадок, що любов до жінки принесла так великі жертви серед непричетних до того осіб, а це було ще у... війні греків із троянцями.

О-КА

Микола Руденко

ЛИСТ В УКРАЇНУ

Я, мабуть, не скажу нічого нового, якщо висловлю таку думку: жалюгідно виглядають політики, коли вони борються не за якусь велику ідею, а всього лишень за службове крісло. Якщо казати правду, сьогодні в такому непривабливому становищі опинилися майже всі діячі Комуністичної партії — від низового функціонера до члена Політбюра. Слово ,,комуніст" не лише втратило ореол святости, а зробилося ненависним і навіть ганебним. Уже не тисячі, а мільйони комуністів зрікаються своїх партійних квитків. Ось ця вбивча статистика: як свідчить московське радіо, два мільйони совєтських людей вийшли із Комуністичної партії. Два мільйони! Які ще потрібні докази її катастрофічної непопулярности? Двірникам у великих містах нині роботи не менше, ніж восени, під час падолисту. Але вимітають вони зараз не листя, а викинуті геть партійні квитки.

Лютневий пленум ЦК, який позбавив партію монополії на владу — подія і радісна, й сумна водночас. Радісна тому, що відкриває шлях для демократичних сил; сумна тому, що навіть сама партія змушена визнати: понад сім десятиліть були не просто змарновані, а принесли страшні, отруйні плоди.

І все ж партапарат — це живі люди, яким хочеться мати хліб, та ще й з маслом. А як на нього заробиш, коли все життя віддане словесній тріскотні, в котрій ніколи не водилося живої думки — її заміняв директивний автоматизм. Отож і доводиться якось відстрілюватись, аби захистити партійне крісло.

Я збираюся говорити не про тих, хто сьогодні стріляє в Азербайджані з автоматів Калашникова — я маю на увазі тих, хто вміє стріляти лише з чорнильних автоматів.

Розгортаю ,,Радянську Україну" — й бачу: щось у ній не так, як було завжди. Невже й там нарешті перебудовуються? Бо кому ж потрібна газета, в якій читати нічого? Раніше її використовували, щоб загорнути ковбасу або ж оселедці. А тепер, бач, ні ковбаси, ні оселедців. А це означає: з погляду тиражного — повна безперспективність!

Та коли починаєш уважніше вивчати, в чому ж саме перебудувалася ,,Радянська Україна", то виявляється: її перебудова не сягнула далі заміни шрифту в назві самої газети. Чи він став кращим — сказати не можна. Просто інший, та й годі.

Я гадаю, що журналістам із ,,Радянської України" не бракує фахового досвіду — їм бракує щирости й правдивости, бо доводиться боронити не ідеї, а крісло. В такому разі фаховий досвід допомагає мало.

Те, що газета провадить боротьбу за голоси виборців — явище цілком природне. Бореться вона передовсім проти Української Гельсінкської Спілки, бо саме в цій громадській організації вбачає головного противника. Але ж неприродно й нечесно виглядає ось що: Компартії належить геть чисто вся офіційна преса, а Гельсінкська Спілка не володіє жодною друкарнею — вона й досі вимушена задовольнятися примітивним самвидавом. Тобто її ,,поліграфічна база" — друкарська машинка, в ліпшому разі ксерокс.

Проте існує добре відома закономірність: коли людині сказати нічого, то як би голосно вона не кричала — це їй не допоможе. Отак і сьогоднішня партійна преса — буцімто кричить голосно (мільйонними тиражами!), але в тому крикові немає ні щирости, ні правди.

Так, скажімо, в числі 21 ,,Радянської України" надруковано полемічний матеріял під назвою ,,Від діалогу ухилився"... Йдеться про голову Київської філії УГС Олеся Шевченка. В мене бракує терпіння, щоб читати цю газету (надто вже нудна!) але з Олесем Шевченком ми немало зазнали лиха в уральському концтаборі — то як же обминути цей так званий ,,Шкіц до портрета?" Газета розпікає мого тюремного друга за те, що він не захотів відповісти на кілька її запитань. Цього для неї досить, щоб зробити недвозначний висновок: злякався чесної, відвертої розмови.

Не знаю, чи варто обговорювати, чому Олесь Шевченко відмовився від інтерв'ю — це зрештою його приватна справа. Догадуюсь, що він до цього ставиться так: громадський діяч — не кінозірка, йому не годиться надто дбати про власну популярність. Саме тому він і нагадав редакції імена інших лідерів УГС — Михайла Гориня, Левка Лук'яненка, Вячеслава Чорновола. Олесь хоче, щоб саме ці імена стали якомога ширше відомі українському народові. І тут я повністю його підтримую. Засуджувати людину за скромність — це не лише не скромно, а просто — таки аморально.

Я почав цю розмову тому, що мене приголомшила дивовижна політична глухота ,,Радянської України".

Треба зовсім не бачити й не відчувати, чим сьогодні живе народ, щоб будь-кому ставити отаке одіозне запитання: ,,Які у Вас особисті претенсії до радянської влади? Що особисто Вам вона дала, а чим обділила."

Насамперед ,,радянської" влади як такої взагалі ніколи не існувало, бо слово ,,радянська" походить від слова ,,радитися". І передовсім радитися з народом. А хто й коли з ним радився? Насправді була не ,,радянська" влада, а тоталітарна диктатура. Найкривавіша з усіх відомих диктатур. Цього сьогодні не приховує й сама партія. Отож на запитання газети дозвольте відповісти віршем, який був написаний мною майже двадцять років тому.

Радянський, радитись, радіти...
Говорять, слово — Божий дім.
Та ми, мов нерозумні діти,
Із словом граємось своїм.

Ніколи ми не обираєм —
Лише гортаєм папірці.
Давно висить над нашим краєм
Сокира в катовій руці.

Давно вже значення зворотні
Усі поняття здобули.
Хіба що лиш казарми ротні
Та карцери невідворотні
Отим лишились, чим були.

1972, Конча — Заспа

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ ЗСА оприлюднив у вівторок, 3-го квітня, знімки та відеозаписи винищувача Ф-117А, який використовує технологію ,,Стелт" і тому майже непомітний на ворожих радарах. Технологія ,,Стелт" включає особливу конфіґурацію машини та спеціяльне покриття, яке поглинає радарові промені. Хоча Пентаґон не подавав раніше жодних інформацій про цей літак, для преси він вже давно не був таємницею. Було відомо, що Ф-117А вперше піднявся в повітря в 1981 році. Відтоді почали серійне виробництво винищувача, який базується в спеціяльних ангарах на летунській базі в Тонопі, Нев. Недавно Ф—117А почав щоденні тренувальні лети, а влітку літаки будуть перенесені на летунську базу Голломан, Н.Мек. Виробництво одного такого літака коштує 106.2 міл. дол. Його вже випробували у воєнній операції, коли він скинув 2000-фунтові бомби поблизу касарень панамської армії, щоб приголомшити прихильників диктатора Мануеля Норієґи. Тому що Ф-117А поповнюються паливом в повітрі під час лету, радіюс їх дій практично необмежений.

Мирослав Семчишин

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ЛЬВІВ В 1941-44 РОКАХ

(Пам'яті д-ра Гр. Лужницького)

В історії національно-культурного процесу Галичини Львів завжди відігравав особливу, бо центральну ролю, зокрема в кількох останніх десятиріччях XIX ст. і в першій XX. Підкреслювали це Грушевський і Єфремов.

,,Галичина — писав Грушевський — не вперше в XIX ст. виступає в ролі захисного кутка-резервуара, бо допомогла знайти на якийсь час захист для культури і громадських сил з усієї України, бо саме тут могло сховатись українське вільне слово від рос. централізму".

,,Якщо б не Галичина — писав наш видатний історик Єфремов, — то українство не мало б фізичної змоги подавати свій голос, як окрема нація, бо Львів був завжди трибуною вільного українського слова".

Саме таку ролю зіграв Львів після зловорожих царських указів 60-их і 70-их років, у Львові народилась ,,Молода Муза", що взялась за модернізацію української літератури, і врешті у Львові, коли перестала загрожувати навала російських полчищ, у 1916 році на сторінках нового журналу ,,Шляхи" заговорила вільним словом стрілецька муза.

• • •

І за 20 літ польської окупації Галичини, в якій польські потентати безуспішно намагалися вбити будь-який прояв чи розвиток українського національного життя, тоді саме Львову припала роля провідного центру, що між іншим став теж кузнею чи не всіх культурно-творчих вартостей. З них чи не найсильніше побіч економічного сектора, проявив себе український Львів у науково-мистецькому, літературному чи видавничому русі. Під накиненою нам польською державністю ми старалися творити і розбудовувати власну державність українського духу, що знаходив свій відпечаток у різних проявах, самотужки і з очевидними трудами організованих форм нашого українського життя.

• • •

Цих кілька історичного порядку ремінісценцій до нашої основної теми необхідні, бо вони облегшують зрозуміти і відчути той феномен, яким, безперечно, був український культурний рух у Галичині, що, після кошмарного маразму першої совєтської окупації Галичини, нам прийшлось опинитись у кліщах німецької воєнної машини, без будь-яких перспектив на незалежне національне існування. Існує доволі багата і різновидна мемуарна література про ті часи (згадати б хоч би доволі основну працю колишнього голови Українського Крайового Комітету у Львові д-ра Костя Паньківського ,,Роки німецької окупації" чи провідника Українського Центрального Комітету проф. В. Кубійовича — ,,Українці в Ген. Губернаторстві"); але назагал невеличка вона, коли говорити про український культурний процес, який проходив в окупованому німцями Львові в роках 1941-44.

Одним з відтинків того процесу був літературно-мистецький рух. Його особливістю було те, що не був він відірваним явищем, а послідовним етапом пройдених часів; це нагадував він своїми організованими формами довоєнного періоду, хоч ідейно нав'язував до традицій культурного життя Львова. І хоч був цей рух дитиною воєнних часів і їх жорстоких законів, проте записався він доволі гарним змістом, а центральною постаттю його був справжній подвижник-промотор його — д-р Гр. Лужницький.

• • •

Коли в 1921 році, ще дуже молодим початкуючим поетом-літератором, Меріям Неприцький-Лужницький разом з В. Лімниченком (Мельником), О. Петрійчуком-Мохом і іншими виступив уперше на сторінках першого повоєнного літературного журналу у Львові ,,Поступ", а в 1922 році став членом літературного об'єднання українських католицьких письменників ,,Логос", — тоді і не снилось — не мріялось йому, що за двадцять літ він саме стане подвижником нового літературно-мистецького руху, у тому ж саме Львові, що в атмосфері воєнного хаосу, брутальности влади, непевности за своє життя та якогось маразму, який огорнув усіх мешканців міста, йому прийдеться стати у проводі культурно-мистецької дії. Він й його найближчі співробітники відчули, що воєнного часу Львів мусить мати якусь духову відживу, якийсь творчий підйом, який би заповнив згіркли душі чимсь іншим, ніж боротьбою за щоденну екзистенцію. Цю ролю духової тиранії української людини воєнного часу Львова мали взяти на себе існуючі культурно-творчі сили — артисти, письменники, робітники пера і кисті, театру і музики. А український Львів того часу їх, очевидно, мав, бож дворічна совєтська інвазія в 1939-41 роках усіх цих творчих сил не зуміла ні знищити, ні вивезти під наганом.

Першим зав'язком нової культурної дії у Львові того часу стала організована вже в перших днях німецької окупації Львова група літераторів і мистців, яку очолив і під опікою Львівської Міської Ради оформив у Літературно-мистецький Клюб відомий письменник-мистець-богеміст Микола (Мольо) Голубець. Але, хоч початок був зроблений і перші кроки діяльности намічені, проте з об'єктивних причин розгорнути якусь більшу діяльність у цій атмосфері непевности і дожидання на краще для нас зміни заслуженому ініціяторові ЛМ Клюбу не довелось. Уже вчасною осінню 1941 року — за директивами новоствореного Відділу культурної праці при Центральному Комітеті і його керманича д-ра М. Кушніра — прийшло до його реорганізації, а дальший провід Клюбу доручено д-рові Гр. Лужницькому.

В порядку реорганізації прийшло до створення в рамках ЛМК п'яти окремих Спілок: письменників, журналістів, музик, акторів і образотворчих мистців; голови Спілок творили Мистецьку Раду Клюбу, а д-р Г. Лужницький очолив Спілку Українських Письменників.

Спершу велику поміч голови Клюбу мав передовсім від свого близького друга інж. Вол. Мартинця, з яким до спілки оформив статут нової клюбової організації, а згодом інж. Мартинця замінив Зенон Тарнавський, що став виконувати обов'язки господаря Клюбу. Він же вклав багато праці в організування клюбових імпрез, а зокрема клюбового Театру малих форм.

,,Ролю Клюбу в тих часах — пише у своїх споминах (,,Роки німецької окупації) тодішній голова Українського Крайового Комітету д-р Кость Паньківський — була дуже велика. Поруч духової його частини не менше значення мала велика харчівня; Клюб став місцем зустрічі інтелектуального світу. Тут відбувались лекції-доповіді-музичні вечори, а теж невеличкі сценічні виступи... Мої обов'язки — згадує далі д-р Паньківський — не дозволяли мені часто бувати на імпрезах Клюбу, але мушу сказати, що кожного року, коли я там був, я завжди покидав Клюб із почуттям милої атмосфери і високого рівня імпрез".

А всі імпрези справді були старанно підготовані та стягали багато публіки; зокрема вистави театру відбувались при вщерть заповненій залі. А з таких більших імпрез, що справді хвилювали присутніх, треба згадати такі незабутні навіть після сорока літ, як літературний ,,суд" на Гоголем (був Гоголь українським письменником чи російським?) та ще один суд (з суддями-оборонцями, свідками і лавою присяжних суддів) над постановою актуальної, свіжо написаної п'єси з підсовєтського життя ,,Тріюмф прокурора Дальського" маловідомого письменника К. Гупала з числа новоприбулих із східньоукраїнських земель).

Але ЛМК із своєю консолідаційною плятформою усіх мистецьких сил українського Львова не був єдиною доменою діяльности його енергійного і підприємчивого голови. Другою основною ділянкою його діяльности було головство Спілки письменників, цієї Спілки, яка кількісно і якісно творила основне звено Клюбу. Перед цією Спілкою постали зовсім нові проблеми, які не легко було розв'язати. Правда, в міжвоєнному періоді у Львові існувало Т-во Письменників і Журналістів (його останнім головою був Роман Купчинський), але його діяльність була здебільша внутрішнього, закритого порядку. Згуртовані в ньому письменники визначали себе передовсім за своєю участю і

(Закінчення на стор. 3)

Літературно...

(Закінчення зі стор. 2)

співробітництвом у літературно-мистецьких журналах ідеологічного напрямку („Літературно-науковий Вісник", „Дзвони", „Назустріч" і ін.) чи своїми спорадичними статтями-творами в періодичній пресі тодішнього Львова.

Цим разом усі вони опинились під „одним дахом" і вперше мали нагоду виступати публічно із спільної трибуни ЛМКлюбу. До того ж мали вони дуже обмежену можливість друкуватись, бо єдиним літературно-мистецьким журналом тодішнього Львова був місячник „Наші дні" головний редактор письменниця Марія Струтинська). З цих письменників найбільше активними тоді були Василь Кархут, Ростислав Єндик, В. Софронів-Левицький, М. Брилинський і інші; всі вони були львів'янами, обізнаними з умовами життя і „якось" влаштованими у своєму приватному житті.

Але справді важливою і складною проблемою, яку зродив воєнний час була справа письменників (та й інших інтелектуальних сил) підсовєтської України, що в новозайнятих німецькою армією територіях опинились на ласці непевної долі. Воєнними розпорядками вони були зовсім ізольовані від решти українського культурного світу, отже передовсім Галичини, і справді вели доволі мізерне і непевне життя. Це були ті визначні творці сили, що якось зберегли під комуністичним совєтським режимом своє життя, а в німцями створеному Райхскомісаріяті Україна були приречені на дуже марну екзистенцію, на справжню духову смерть. Допомогти їм і виклопотати в нім. влади дозвіл на приїзд до Галичини (часто у формі виклику на забезпечену працю) довелось саме голові Спілки. Спершу треба було мати підтримку Українського Крайового (згодом Центрального) Комітету з підписами голови (д-ра Паньківського чи Кубійовича), а потім відбувати справжнє „хожденіє по муках" по різних німецьких установах (пересовсім ґестапо), щоби врешті-решт мати якийсь успіх.

І треба тут зазначити, що здебільшого енерґійному голові це вдалось. І так, починаючи з половини 1942 року появились у Львові такі постаті, як Т. Осьмачка, Аркадій Любченко, проф. О. Оглоблин, Ю. Шевельов (Шерех) і інші, якими Спілка разом з Клюбом і Допомоговим Комітетом на місто Львів прийшли з дуже великою необхідною допомогою. А всіма цими правами керував саме голова Спілки, який зумів десь вистарати потрібні на прожиток фонди (деякий прибуток давала крамниця Спілки з канцелярійним приладдям), а коли зайшла потреба, помогти теж оо. Василіянам дістати приділ паперу на друк „Місіонаря"...

В „Наших днях" за березень 1943 р. є проголошення літературної нагороди Спілки Праці Українських Письменників за роки 1939-1942. Тоді першу нарогоду надано (1,500.00 зл.) Тодосеві Осьмачці за збірку „Сучасникам", а відзначено: Наталену Королеву за „Старокиївські леґенди" Ірину Винницьку за „Христину", Марія Кузьмович-Головінську за „Сефту" та відзначено малюнки з життя тварин „Цупке життя" і „Пшеничні нетрі" Василя Кархута. Підписали за жюрі: д-р Василь Сімович, Володимир Радзикевич і Петро Коструба.

Написали свої цікаві спогади з цієї „лютої як вовчиця" доби Улас Самчук і Аркадій Любченко й інші. І напевно не менше кольоритним та імпресивним був би своєрідний „діярій" Гр. Лужницького з того часу, коли йому довелось бути при стерні літературно-мистецького Львова... І в такому „діярії" можна було б вичитати чимало цікавих деталів не тільки про ті критичні часи, не тільки побачити обриси видатних постатей тогочасного Львова, але й довідатись, що за цю високу позицію в ЛМКлюбі чи в Спілці письменників її мотор і промотор платив інколи дуже велику ціну. Він розмінював свій багатогранний талант на дрібну монету усяких хожденій-інтервенцій-конференцій і т.п., завжди клопотався чимсь чи кимсь, помагав і упавших на дусі підтримував своїм невичерпним оптимізмом...

І з того „діярія" ми теж довідалися б про напад на нього в Єзуїтському парку (напроти університету), коли вертався з праці (а жив він тоді при вул. Баденіх, недалеко парку); і про присуд смерти, висланий йому й інж. Мартинцеві (очевидно польським підпіллям), а врешті і про те, коли він як сімейна людина (дружина і двоє дітей маленьких) був увесь час поза домом, був завжди забіганий-зайнятий більш важливими справами, а ввесь тягар труднощів побутових, які переживала кожна людина Львова, складав на плечі своєї невтомної і чудової дружини, якою була пані Ніна.

Має Гр. Лужницький свою сторінку в історії української літератури, в драматургії чи в історії літературного критики, а на еміґрації передовсім в науці. Має він теж свою окрему сторінку в культурній історії українського Львова, що в 1941-1944 роках відспівав свою лебедину пісню і — замовк, бо почалась там у граді Льва нова сторінка зовсім іншої літератури, зовсім іншого мистецтва.

(Журнал „Терем", Дітройт ч. 9, 1984 р.)

Посвячення гробівця у Везін-Шалеті

Понад 15 років велися принагідні розмови в громадських організаціях української Франції про потребу побудови спільного гробівця всім тим нашим землякам, яких могили залишаються без догляду. Але ці розмови не виходили поза межі евентуальних проєктів.

За цю справу взявся недавно Дмитро Екчинський і за підтримкою Укрінського Центрального громадського Комітету створив Комітет для побудови гробівця-пам'ятника. Він зайнявся також відшуканням всіх забутих могил в околицях Парижу. Місце для гробівця він вибрав у Везін-Шалеті, одному з найдавніших міст поселення й культурно-політичної праці українців у Франції.

Із слова В. Михальчука, голови Українського центрального Комітету у Франції на посвяченні пам'ятника-склепіння

Сьогодні у нас величавий день. Ми зібралися сюди, щоб взяти участь у посвяченні гробіця нашим попередникам, батькам і братам, які відійшли від нас і які тут спочивають у спільному гробі.

Народ, який не вміє чи не хоче шанувати пам'ять своїх батьків, який з презирством ставиться до всієї величі їх шляхетних трудів — не може розчислювати на достойну пошану у колі всіх інших подібних до нього народів.

Комітет по будові цього гробівця-пам'ятника, і зокрема його голова Дмитро Екчинський, який був ініціятором створення Комітету, зробив велику і шляхетну роботу для зібрання сюди тлінних останків. Думка про такий гробівець у Франції була часто на обговоренні в наших громадських середовищах, але без конкретних кроків до її реалізації. Дмитро Екчинський перевів її теоер в життя і йому належить від нас усіх велике і щире признання.

Гробівець ще не є зовсім викінчений, а пам'ятник навіть не розпочатий. Це значить, що громадське зусилля для цієї роботи ще не закінчене, що Комітет буде ще до нас звертатись за допомогою. Не відмовмо йому нашої допомоги для цього величного діла. Вшануймо гідно наших попередників!

Посвячення гробівця у Везін-Шалеті.

На протязі приблизно однорічної діяльности Комітет побудував просторе склепіння на міському цвинтарі і перевіз туди тлінні останки із занедбаних могил, які були приречені на забуття.

В неділю, 18-го лютого, відбулося посвячення гробівця. Його попередили Служби Божі, що їх відправили в українських церквах: в УАПЦ о. Борис Хайневський в сослуженні о. Михайла Башкатіва і в УКЦ о. Ярослав Салевич. Панахида перед гробівцем була соборна і її відправили всі три священики разом. Після Панахиди відбувся акт посвячення з участю прапороносців Т-ва Бувших Вояків УНР у Франції та інших організацій.

Після посвячення з короткими словами виступили о. Борис Хайневський, інж. Василь Михальчук як голова УЦГК, Кисиленко від парафії УАПЦ Нільванж-Кнютанж у східній Франції і Степан Михаєвич від Т-ва ім. Шевченка в Альґранжі.

Комітет не вдоволився самою офіційною програмою дня. Він зорганізував громадський обід у залі місцевої парафії УАПЦ, запросивши на нього всіх присутніх на цьому небувалому торжестві. Під час обіду виступали Марія Митрович, Д. Триндяк і Оля Гомола від Союзу Українок у Франції та Т-ва „Рідна Школа", підкреслюючи важливість пам'яті про українських діячів і борців.

Присутній

Тлінні останки перепохованих на вічний спочинок з Абондану та з Парижу

Бережний Юхим, Берещенко Демян, Бощенко Петро, Буткевич Володимир, Григораш Володимир, Демонова Анна, Довженко Григорій, Зацепін Василь, Книш Петро, Крамаренко Павло, Лагутенко Александер, Лузанів Микола, Максимів Ілько, Мусієнко Сергій, Павлюк Євген, Порш Александра, Рудичів Іван, Савченко-Більський Володимир, Совачева Анна, Стетиченко Павло, Шевченко Артем, Шевченко Катерина, Якимчук Трохим.

З Парижу: Маяцька Марфа, Трухлий Сергій, Іванова (дружина).

За інформаціями звертатися та пожертви висилати на адресу: Комітет Будови Пам'ятника-Склепіння у Везін-Шалеті. D.E. — Paroisse St-Andre, 16 rue Gaston Jaillon 45120 Vesines-Chalette (France).

XV семінар хорових диригентів

XV-ий семінар хорових диригентів, організований Українським Музичним Товариством Альберти, відбудеться 11-26-го серпня ц. р. в приміщенні Інституту св. Івана в Едмонтоні. Головним викладачем і відповідальним за програму навчання є маестро Володимир Колесник, йому до помочі будуть інструктори Марія Дитиняк, Ірина Шмігельська та Єлисавета Андерсон.

Програма цьогорічного семінару така:

1. Диригування: а) техніка диригування(індивідуальні заняття, групові заняття), б) про деякі психологічні аспекти диригентського виконавства, в) творчі взаємодії диригента з колективом виконавців, г) деякі закономірності формування навичок диригування.
2. Теоретичні основи об'єктивних критеріїв голосу (акустичних, визначення типу голосу, фізіологічних даних та ін.).
3. Засоби вироблення навичок володіння голосними і приголосними звуками у співацькому голосоутворенні.
4. Семінарний хор: а) розспівування хору, розучування хорових партій, б) робота над вокалізацією слова, в) диригування хором.
5. Керування хором: а) інтерпретація Літургії, б) специфіка роботи диригента церковного хору.
6. Робота диригента над партитурою — теоретично-виконавська аналіза.
7. Українська музика: а) українські композитори поза межами України, б) сучасні композитори України, в) прослуховування народних та клясичних зразків української музики.
8. Хорознавство: а) хор, хорові партії, б) ансамбль та стрій хору, в) фразування та нюансування.
9. Хорове аранжування: а) принципи перекладання з одного типу або виду хору на інший, б) практичні заняття.

Для тих, які прибудуть з-поза Едмонтону, зареєстровані кімнати в бурсі Інституту св. Івана.

Для здобуття найбільш успішної праці, кількість учасників обмежена до 12, тому просимо зголошуватися якнайскорше (до 15-го червня ц. р.).

Про інформації звертайтеся на адресу: Ukrainian Choral Conductors Seminar, 11728-97 Street, Edmonton, Alberta, T5G 2Y1, Canada Tel.: (403)474-9774, (403) 444-0644.

Марія Дитиняк

Зустріч з третьою еміґрацією

В неділю, 11-го березня ц. р. членки 76-го Відділу СУА у Воррені влаштували зустріч з недавніми еміґрантами з України. Зустріч відбулася в домівці СУА Дітройтської округи. Присутніх на залі було 70 осіб.

Голова Відділу Ксеня Кучер привітала присутніх і представила три родини нових еміґрантів з України. Ще одна родина, яка була запрошена, не могла прибути.

Було приємно привітати родину Луковських з Коломиї, що саме тепер відвідують свою рідню Кальбів. Марійка Кульба — довголітня активна членка нашого Відділу. Подружжя Луковські подарували Відділові гарну гуцульську різьбу.

Тепло привітали присутніх голова Окружної Ради О. Лончина та суспільна референтка Дудра. Новоприбулим побажали багато успіхів.

Господарські референтки почастували нас смачним обідом, за який належиться їм признання.

Завдяки К. Кучер, ще й коротко відзначили Шевченківські роковини. Новоприбула з України Ніна Орловська прочитала вірш Іллі Авраменка „Світло вишневої зорі". Оксана Орловська і Андрея Врублевська, учениці школи Непорочного Зачаття, продеклямували вірші Шевченка. З присутніх на залі зорганізувався хор, який відспівав „Заповіт" та ще деякі пісні. На швидку руку зорганізований хор — це члени Капелі Бандуристів та колишнього хору „Трембіта", то й програма вийшла дуже гарна. Все разом створило приємний настрій. Було б побажаним зустрічатися нам частіше.

У зв'язку з масовим виїздом жидів з СССР, українцям призначено квоту тисячу родин. Де рішається про те, хто може виїхати невідомо. А ті, які виїжджають, зовсім не знають, куди попадуть. Тут можемо говорити, як ця справа виглядає в Дітройті. Отже нові еміґранти звичайно попадають в отримувані містом будинки. Всі ми знаємо, що ті помешкання є в дуже поганих дільницях міста, але тимчасом і це добре. Отримують харчові картки та якусь конечну на прожиток суму грошей.

Всі вони — молоді люди з малими діточками, яких, по можливості, посилають до парафіяльної школи. Батьки вивчають мову, якийсь фах, а вечорами працюють на низькоплатних роботах, наприклад, прибирання бюрових будинків і т. п. Всі працюють в тому напрямі щоб здобути фах, дістати кращу працю та стати самостійними.

Маємо дані, що в околиці Дітройту живе приблизно 20 родин третьої еміґрації і прибуває їх щораз більше, в загальному навіть 1000 родин з України — дуже мала кількість. Але тим легше буде їм загубитися в чужому окруженні, бо виглядає, що їх розміщують по великих містах, де легше знайти працю.

Їм не так потрібна матеріяльна допомога, як вияв приязні. Дружба з нашими дітьми допомогла б іхнім дітям скорше опанувати англійську мову, але батьки мусять такій дружбі сприяти.

С. Строїч

Чи привид...

(Закінчення зі стор. 2)

від марксистського погляду на робітництво, як на авангард нації, а на пролетаріят як на спасіння людства.

Комуністичні діячі Франції відмовляються від своїх партійних білетів, комуністи Італії шукають і покищо не знаходять — іншу соціял-філософічну базу для своєї доктрини, та й студенти Києва і Львова кидають на землю свої комсомольські білети, багато діячів Руху відмовляються від своїх партійних квитків.

Ось наслідки виборів у Східній Німеччині. Союз за Німеччину 48.15 відс., 193 посли, 164 місця в парляменті. Соціял-демократи — 21.84 відс., 87 послів. Партія демократичного соціялізму — 16.3 відс., 87 послів. Вільні демократи 5.28 відс., 21 посол. Річні дрібні партії 8 відс., 12 послів, „Союз 90 — 9 послів, Селянська партія 8, Зелені і незалежний союз жінок-1 посол.

Вислід виборів виявився досить непередбаченим. Несподіванкою була перемога християнських демократів і досить висока, як сподівались кількість голосів, відданих комуністам. Для того, щоб мати в парляменті більшість, Союз за Німеччину вступить в переговори із вільними демократами. Канцлер Коль просив правительство якнайхутчіше ввести в дію фінансовий, економічний і соціяльний союз з Східньою Німеччиною, щоб швидко створити структури співробітництва і цим покласти кінець причинам еміґрації з Східньої Німеччини.

ВЕЛИКДЕНЬ 1990 БОЖОГО РОКУ

На крилах віри наш народ
Змагається до світла — до висот.
Як воїни Христові сягаємо вершин,
Щоб Царство Боже — силою любови —
Тут оснувати через жертву — чин

Христос, що протерпів за людство страсти
Не дасть нам в темноті пропасти
Він — не покине нас — і в цей бурхливий час
Надію в серці залишім і вірмо в наше воскресіння
В цей день, в це трете Рано
Співаймо радісно: ОСАННА!
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

(У. Кравченко)

Вельмишановні добродії і приятелі ЗУАДК!

Понад 70 років мовчали дзвони по наших святинях, аж оце вперше цього Божого Року загомонять вони у Святій Софії, Св Юрі та містах і селах України.

З кріпкою вірою, що і нашому народові по великих страстях „усміхнеться доля", якщо одностайно та об'єднано усі ми великого бажатимемо, Екзекутива ЗУАДК звертається до жертвенної української громади у вільному світі, а зокрема в ЗСА, о щедру писанку на допомогові цілі ЗУАДК, бо тепер, як ніколи перед тим, саме життя насуває конечність посиленої збірки фондів на харитативну діяльність ЗУАДК.

Отже стукаємо до ваших благородних сердець і просимо: відгукніться щедрим датком на цьогорічну Писанку ЗУАДК для тих, що їм ми мусимо допомагати на Батьківщині і в діяспорі!

Бажаємо вам і вашим родинам радісного святкування рокового празнику Христового Воскресіння та щиро вітаємо традиційним привітом

Христос Воскрес!
Воістину Воскрес!

Екзекутива ЗУАДК

НЕХТУЮЧИ ЗМІНАМИ в цілому світі, президент Фідель Кастро поширює зі суперлятивами одну із своїх найбільш улюблених тем, тобто, непокірність невеликої Куби проти свого велетенського сусіда ЗСА. Залишившись майже єдиним серед твердолінійних комуністів, Кастро закликає свій народ опертися політичними та економічними змінам навіть тоді, коли це вимагатиме від них ще більшої жертвенности.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
МАМИ, БАБУНІ, СЕСТРИ І ТЕТИ

бл. п.

Стефанії з Підсонських Чайковської

відправляться

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

16-го квітня 1990 року в

Лос Анджелес — в церкві Різдва Пресвятої Богородиці;
Денвер — в церкві Преображення Господнього;
Ньюарк — в церкві св. Івана Хрестителя;
Торонто — в катедрі св. Йосафата.

ПОДЯКА

Складаємо щиру подяку о. Петрові Леськову і Володимирові Божикові за відслужения похоронних відправ, Родині, Приятелям та Знайомим за участь.

Дякуємо Всім за молитви, співчуття, Святі Літургії, квіти, датки на Церкву в Україні, Інститут Андрея Шептицького в Отаві та інші добродійні цілі в пам'ять Померлої.

ДІТИ І ВНУКИ

Ділимося сумною вісткою, що по довгій недузі в п'ятницю, 30-го березня 1990 р. відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
МУЖ, ТАТО І ДІДО

бл. п.

Ярослав Назаркевич

нар. 1923 р. в селі Дернів, Камінко Бухський повіт
Залишив у смутку

РОДИНУ І ПРИЯТЕЛІВ

Ділимося сумною вісткою, що 25-го лютого 1990 року на 82-му році відійшов від нас у Вічність
наш Незабутній, Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п.

ІВАН МОЛОЧІЙ

народився в Ляшках Мурованих біля Львова.

У глибокому смутку:
дружина — МАРІЯ
син — ОСИП з дружиною ВЕРДЖІНОЮ
дочка — КАТРУСЯ з чоловіком ОСИПОМ САБАТ
шість внуків та сім правнуків
сестра в Україні та ближча і дальша Родина

Похований на українському цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

РОДИНА

Нарада Ювілейного та Пам'ятникового Комітету Г. Сковороди

Ювілейний та Пам'ятниковий Комітет Г. Сковороди: (зліва) проф. Г. Мунро, Г. Приймак, М. Родес, Р. Дунець, М. Костинюк.

Ричмонд, Ва. — 4-го лютого, тут відбулася перша розширена нарада Ювілейного та Пам'яткового Комітету Григорія С. Сковороди відносно здвигнення пам'ятника на терені ЗСА в 1992 році.

На нараді обговорили та затвердили плян Ювілейного та Пам'ятникового Комітету на 1990-91 роки.

З короткою інформацією виступив секретар Г. Приймак, який інформував про те, що Комітет зробив у минулому році в справі здвигнення пам'ятника видатному українському філософові та просвітителю — Г. Сковороді та що мусять зробити в майбутньому.

Проф. М. Родес, скульптор-виконавець член Ю. К., розповів про скульптурну модель Г. Сковороди та видатки, які запляновано на пам'ятник в 1990-91 р. р.

Проф. Г. Мунро, з Ричмондського Університету, в своїй інформації ознайомив присутніх про зустріч з українцями науковцями на Конвенції славістів в Чикаго, Ілл. в жовтні минулого року. Також внесли пропозицію, щоб більше ознайомити українську спільноту з життям і діяльністю Г. Сковороди. Потрібно буде видати брошурки українською та англійською мовами.

На цій нараді всі були ознайомлені з листами, які надійшли на адресу Комітету. Від проф. Є. Калюжного, президента Українського Наукового Філософічного Товариства Г. Сковороди (Монтреаль, Канада). Надійшли листи від головного предсідника УНСоюзу д-р Івана Флиса, від о. Г. Подгурця з української православної церкви св. Андрія (Сильвер Спрінг, МД.) та лист від президента НТШ д-р Я. Падоха.

Автори листів повідомили що всі вони ознайомлені з пляном Ювілейного Комітету.

Після закінчення наради всі присутні були запрошені до мистецької студії, проф. М. Родеса, де мали можливість побачити модель скульптури Г. Сковороди. Ювілейний Комітет Г. Сковороди має надією, що всі Українці в ЗСА та в Канаді підтримають наш плян, щоб ми українці, залишили для майнутнього покоління безсмертні сліди української культури в ЗСА. Адже видатний український філософ Г. Сковорода залишився безсмертним так, як і Тарас Шевченко.

14-го лютого о. Г. Подгурець повідомив, що церковна рада та всі парафіяни церкви св. Андрея згодилися дати місце під пам'ятник Григорію Г. Сковороді в Сильвер Спрінг, Мд. Ювілейний та Пам'ятниковий Комітет та Українська Спільнота Ричмонду та УНФ Т-во Г. Сковороди вирішили відкрити рахунок в Банку в Ричмонді, Ва, і збирати гроші на фонд здвигнення пам'ятника в Сильвер Спрінг, Мд. Г. Сковороді.

Григорій Приймак

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 29-го КВІТНЯ 1990 р.

Рочестер, Н. Й. Квартальні збори Б-ва св. Йосафата 217-го Відд. о год. 1-ій по пол. в школі св. Йосафата. Секретар буде збирати вкладки півгодини перед зборами, а також по зборах. Проситься членів взяти участь. — К. Марголич, прес. секр.

Створено Українську Хорову Федерацію у Вінніпезі

Тридцять делегатів хорів від Бритійської Колюмбії аж до Онтаріо були присутніми на засновуючих зборах Української Хорової Федерації Канади (УХФК) у Вінніпезі, 7 жовтня 1989 року, під час конгресу Комітету Українців Канади. Делегати рішили здійснити федерацію, і вибрали тимчасову управу, яка має обов'язок створити провінційні відділи. Перший всеканадський з'їзд УХФК відбудеться в Торонто, 1-3-го червня 1990 року. З'їзд включатиме хорову майстерню та дискусії про хоровий вісник „Резонанс", статут, обмін з Україною і пляни на всеканадський хоровий фестиваль у Вінніпезі на осінь 1992 року.

Жовтневі збори УХФК були наслідком конференції „Українська хорова музика: сьогодні й завтра", спонзорована Українським Центром Засобів і Розвитку в Едмонтоні (при Ґрент МекЮен коммюніті коледжі), в лютому 1989 року. Делегати на цій конференції заявили потребу зорганізуватися і пропонували започаткування всеканадської хорової федерації. Приготовчі збори відбулися в Торонто в квітні 1989 року, а після цього Український Центр Засобів і Розвитку був запрошений приготовити статут будучої федерації.

УЦЗР зорганізував наради в Едмонтоні у серпні 1989 року, де дорадники з Бритійської Колюмбії, Альберти, Саскачевану та Онтаріо обговорювали статут і дальші пляни.

Рішено запросити всі хори до Вінніпеґу на збори, де була вибрана тимчасова управа УХФК: Анна Квітка Козак та Марія Вакалюк (Бритійська Колюмбія); Орися Олійник та Орест Солтикевич (Альберта); Лері Клопушак та Стах Чепига (Саскачеван); Расселл Каптій та Василь Соломон (Манітоба); Квітка Кондрацька, Валентина Курилів та Оля Рогатин (Онтаріо); Василь Волощук та Іван Козачок (відсутні — Квебек). Ярослава Лозовчука (Саскачеван) вибрали дорадником.

Видавничий Фонд о С. Їжика

З нагоди 40-річчя письменницько-журналістичної праці та 50-річчя священослужіння о. митрата Семена Їжика, Ювілейний комітет під проводом д-ра Ярослава Барвінського заплянував видати його твори українською та англійською мовами. Для зібрання фондів на цю ціль створено Видавничий Фонд, до якого ввійшли: Марія Барвінська, д-р Роман Бучок, мґр Іван Іванчук, Степан Янківський та Іван Нестор.

Оцим звертаємося до українських організацій, парафій, установ та до всього українського громадянства з проханням складати свої щедрі жертви на Видавничий Фонд ім. о. Їжика. Вадання його творів, а зокрема книжки „Сміх крізь сльзи" англійською мовою — спомини з німецьких концентраційних таборів — буде найкращим ювілейним дарунком для заслуженого священика-патріота й громадського діяча.

Жертводавці одержать спеціяльні посвідки та їхні імена будуть проголошені в пресі. Чеки проситься писати на: Rev. Izyk's Publishing Fund і слати на адресу Марії Барвінської: Mrs. Maria Barwinsky, 225 Handsart Blvd., Winnipeg, Man., Canada R3P 0C6.

Американський...

(Закінчення зі стор. 1)

хова, Ю.Холодова і В. Гайдука було бездоганне.

В загальному рецензія в „Ню Йорк Таймсі" вказує на те, що українська сучасна музика і її знамениті виконавці, що можуть тепер тут приїздити з України, промощують з успіхом шлях у міжнародний та дуже вибагливий музичний світ в ЗСА. Вкінці пишеться ясно про українську музику та про українських солістів не у розумінні етнічної музики, а у загальному. В критиці Дж. Естрайха вражає лише все ще вживання зросійщених імен та прізвищ українських композиторів та виконавців, помимо того, що в програмках вони були подані в українській транскрипції.

Появилась...

(Закінчення зі стор. 1)

брил'..." згадавши про М. Осадчого як одного з перших 'шестидесятників', пише про твори поета, що віршував ще до ув'язнення, але „на волі він встиг написати одну невеличку книжечку — першу — а в ув'язненні близько 20 — цілу бібліотечку 'захалявної літератури!' У мене на похваті лише дві — 'Біла туга' (1975) та „Скитський олтар" (1958-1986). Закінчує А. Барладяну свою статтю про М. Осадчого оцими словами, що характеризують його творчість: „Та й загалом складається враження, наче під брилами неосягненої руїни співає неушкоджений будівничий, лаштуючись вимурувати ще прекрасніше місто з брил, якими обвалений довгокруж. І ти, читачу, зачудований, зупиняєшся, аби слухати і слухати цього співця краси оновлення".

Є і „Післяслово" д-р Олександри Копач, голови ОУПСлово в Канаді, в якому вона коротко зарисовує сильветку М.Осадчого.

Книжка ця переткана ілюстраціями М. Левицького і знімками із життя поета. Збірка ділиться на розділи: „Квітневі суцвіття", „Нічна косовиця", „Моя парма" та „У мертвій зоні".

Ціна книжки — 10 дол. Адреса для замовлень: New Patway, 297 College St., Toronto, Ont. M5T 1S2, Canada.

НОВЕ КАСИНО ДОНАЛДА Трампа, яке було відчинено в понеділок, 2-го квітня, в Атлантик Сиτі, Н.Дж., відразу ж першого дня побило рекорд: за вісім годин принесло прибуток 925,000 дол. Власник „Тадж Магалу" назвав його „восьмим чудом світу", який є найбільшим касином світу. Здавалося б, що 12 років процвітання газартних ігор у Атлантик Сиτі, які щорічно приносять прибуток у сумі трьох біл. дол. врятує місто від занепаду, але воно все ще не може впоратися із расовими, працівними, проблемами безробіття та недостачі помешкань. Поряд з більйоновим „Тадж Магал" розташовані злиденні руїни.

ПРОПАҐУЮЧИ НОВУ закордонну політику, яка не є закорінена у ривалізації зі Совєтським Союзом, предсідник сенатської Комісії в справах розвідки Дейвид Борен публінчо остерігає ЗСА, що коли не змінять свого підходу, то ризикутюь втратою своїх впливів на світовій арені. Він підкреслив, що порядок пріоритетів в світі змінив драстично черговість з військової сили на економічну силу. Він закликає Уряд ЗСА приготовити американських громадян до змагань у всіх ділянках економіки на всесвітньому ринку.

У СОФІЇ, СТОЛИЦІ БОЛГАРІЇ, парлямент схвалив законопроєкт про вільні вибори та обрав Петара Младенова, ініціятора демократичних реформ, на новостворену посаду президента. Також комуністи переіменувалися на Болгарську соціялістичну партію в надії, щоби затерти свою твердолінійну комуністичну минувшину та десятиліття непопулярного правління в Болгарії. Прийняття парляментом закону про багатопаратійні вибори, запляновані на червень, дасть болгарам можливість перших вільних виборів від кінця Другої світової війни. Парлямент також вирішив ввести деякі зміни до конституції, а одною із цих змін в новій конституції є заборона цензури.

ВІСІМ РОКІВ ПІСЛЯ ТОГО, як його країна стала захистом для нікараґуанських повстанців, президент Гондурасу з переконанням заявив, що всі військові бази нікараґуанських повстанців будуть зліквідовані згідно з умовою, яку підписано минулого місяця. Президент Рафаель Леонардо Кальєхас сказав на пресовій конференції, що „ми переконані, що до 20-го квітня велика кількість контрас буде роззброєна", а ще інші офіційні чинники твердять, що до кінця квітня військо Гондурасу перебере всі ці військові бази контрас і також посилить прикордонні застави між Нікараґуа та Гондурасом, щоби унеможливити відділам контрас повертатися назад на територію Гондурасу.

У ПЕРШОМУ КВАРТАЛІ 1990 року вояки Ізраїля вбили менше палестинців, як будь-коли за час 28-місячного палестинського повстання. Дані зібрані безсторонньою ізраїльською організацією, яка слідкує за порушенням людських прав на окупованих територіях, також вказує на те, що кількість арабів вбитих самими арабами за співпрацю з Ізраїлем в цьому ж кварталі перевищила кількість арабів вбитих вояками. Виявляється, що 30 палестинців було вбито впродовж січня, лютого та березня військовими органами, натомість 35 палестинців були вбиті палестинцями.